The Effect of Self - Esteem and Competency of the Classroom Research Promotion Program in Development Process of Teacher Trainees*

*Bunsit Chaichana***

*Dusadee Yoelao****

*Sadhon Bhukong and Yutthana Chaijukul*****

Abstract

The objective of this research were: 1) to study the effect of interaction between self-efficacy in classroom research and Self-Esteem and Competency of the Classroom Research Promotion Program on self-esteem and classroom research competency of teacher trainees, 2) to compare self-esteem and classroom research competency between teacher trainees with high and low levels of self-efficacy in classroom research, and to compare self-esteem and classroom research competency between teacher trainees who utilized the program and those who did not. The sample consisted of 66 teacher trainees from Thai and English major programs at Yala Rajabhat University, selected via simple random sampling. Each group consisted of 33 teacher trainees. The instruments were as follows: program and tests. The research was analyzed by two - way MANCOVA . The results included that: 1) no statistically significant joint-interaction - at 0.05 level- was found between self-efficacy in classroom research, Self-Esteem and Competency of Classroom Research Promotion Program, self-esteem and classroom research competency of teacher trainees, with control of classroom research knowledge prior to program application, 2) no statistically significant difference - at 0.05 level- was found in self-esteem and classroom research competency between teacher trainees with high and low levels of self-efficacy, with control of classroom research knowledge prior to program application, and 3) the levels of self-esteem and classroom research competency between teacher trainees who utilized / did not utilize the Program - with control of classroom research knowledge prior to program application, showed a statistically significant difference at 0.001 level.

Key word : Self-esteem promotion program, Competency of classroom research promotion program

---

* Dissertation for the Doctor of Philosophy Degree in Applied Behavioral Science Research

** Graduate Student, Doctoral degree in Applied Behavioral Science Research, Srinakharinwirot University
E-mail: sit11@hotmail.com

*** Associate Professor in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

**** Lecturer in Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

ผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อนักศึกษาครูในขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป*

*บุญสิทธิ์ ไชยชนะ***
*ดุษฎี โยเหลา****
*สธญ ภู่คง และ ยุทธนา ไชยจุกุล*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนและการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู และ 2) เปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ระหว่างกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน และระหว่างกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้โปรแกรม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่อยู่ในขั้นฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป 66 คน สุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการสุ่มอย่างง่ายกลุ่มละ 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โปรแกรมและแบบวัด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมหลายตัวแปรแบบสองทาง ผลวิจัยสรุปว่า 1) ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนกับการใช้โปรแกรม ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) นักศึกษาครูที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนสูงและต่ำ มีการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ภายหลังควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 3) ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรม ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ซึ่งระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 โดยที่การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยของนักศึกษากลุ่มที่ใช้โปรแกรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ใช้โปรแกรม ด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.121

คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน

---

* ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
** บัณฑิตปริญญาเอก (แบบมีวิชาเรียน) สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
*** รองศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
**** อาจารย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากหลักสูตรการผลิตครูที่ได้กำหนด ให้นักศึกษาวิชาชีพครูต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในการวิจัยในชั้นเรียนใน 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนการเรียนภาคทฤษฎี ในการเรียนรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และในขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูปแบบ ซึ่งจะต้องทำวิจัยในชั้นเรียนโดยนำเสนอเป็นภาคนิพนธ์ ในรายวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา แต่ทั้งนี้การเรียนในภาคทฤษฎีเพียงวิชาเดียวทำให้นักศึกษาไม่มีความสามารถเพียงพอที่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้(สุวิมล ว่องวานิช, 2546) รวมทั้งหลักสูตรการเรียนภาคทฤษฎีในรายวิชาวิจัยยังแยกส่วนกับการสอนก็ไม่ได้บูรณาการความรู้และไม่ได้นำกระบวนการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและจัดกิจกรรมแต่เน้นการถ่ายทอดความรู้/เนื้อหา (สุธาสินี บุญญาพิทักษ์, 2545) ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาความสามารถในการวิจัยในขั้นตอนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้วยการพัฒนาลักษณะทางจิตใจร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาให้นักศึกษาครูเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย ซึ่งจะทำให้นักศึกษาให้เกิดความมุ่งมั่น มีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ รับรู้และตระหนักถึงศักยภาพที่แท้จริงของตนเองและสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสมเป็นที่ยอมรับและชื่นชมของคนรอบข้าง (วิชัย แหวนเพชร, 2543) ด้วยการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของตนเองที่มีต่อสังคมเมื่อได้แสดงความสามารถตามบทบาทครูวิจัย สร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่จะสามารถทำตามบทบาทครูวิจัยได้อย่างเต็มความสามารถของตน สร้างการยอมรับผลการกระทำของตนเอง และสร้างความมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักเกณฑ์ของวิชาชีพครูวิจัย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครุศาสตร์เป็นคณะที่มีภารกิจในการสร้างองค์ความรู้และเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ การผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาและสหวิทยาการ การส่งเสริมและพัฒนาวิทยฐานะครูการวิจัยพัฒนาทางการศึกษาและวิชาชีพครู ทั้งนี้บัณฑิตที่จบการศึกษาต้องเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดให้บัณฑิตต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้นๆและความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นในการฝึกนั้นจะใช้ร่วมกับการพัฒนาสมรรถนะในการวิจัยในชั้นเรียน อันประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน และทักษะการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการสร้างความตระหนักต่อการวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน การสร้างและพัฒนานวัตกรรมการวิจัยในชั้นเรียน การออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในชั้นเรียน และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนั้นยังมีการใช้ตัวแปรควบคุมอีก 2 ตัว คือ ระดับการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม (Block) ทั้งนี้เพราะการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญในการส่งผลต่อสมรรถนะในการวิจัยในชั้นเรียน นั่นคือผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนสูงจะมีความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนสูงตามไปด้วย (ปรีดา เบ็ญคาร, 2548) นอกจากนั้นก็ยังใช้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรมส่งเสริม การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นตัวแปรร่วม ทั้งนี้เพราะความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรมจะมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังการใช้โปรแกรม ดังนั้นเพื่อลดความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้โปรแกรมเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของประสิทธิภาพของโปรแกรม

ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนและการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม

2. เพื่อเปรียบเทียบ การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ระหว่างกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนต่ำและสูง ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม

3. เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ระหว่างกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาครูให้เป็นครูนักวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ วิธีการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป ตามระดับการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียน ที่แตกต่างกัน

3. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

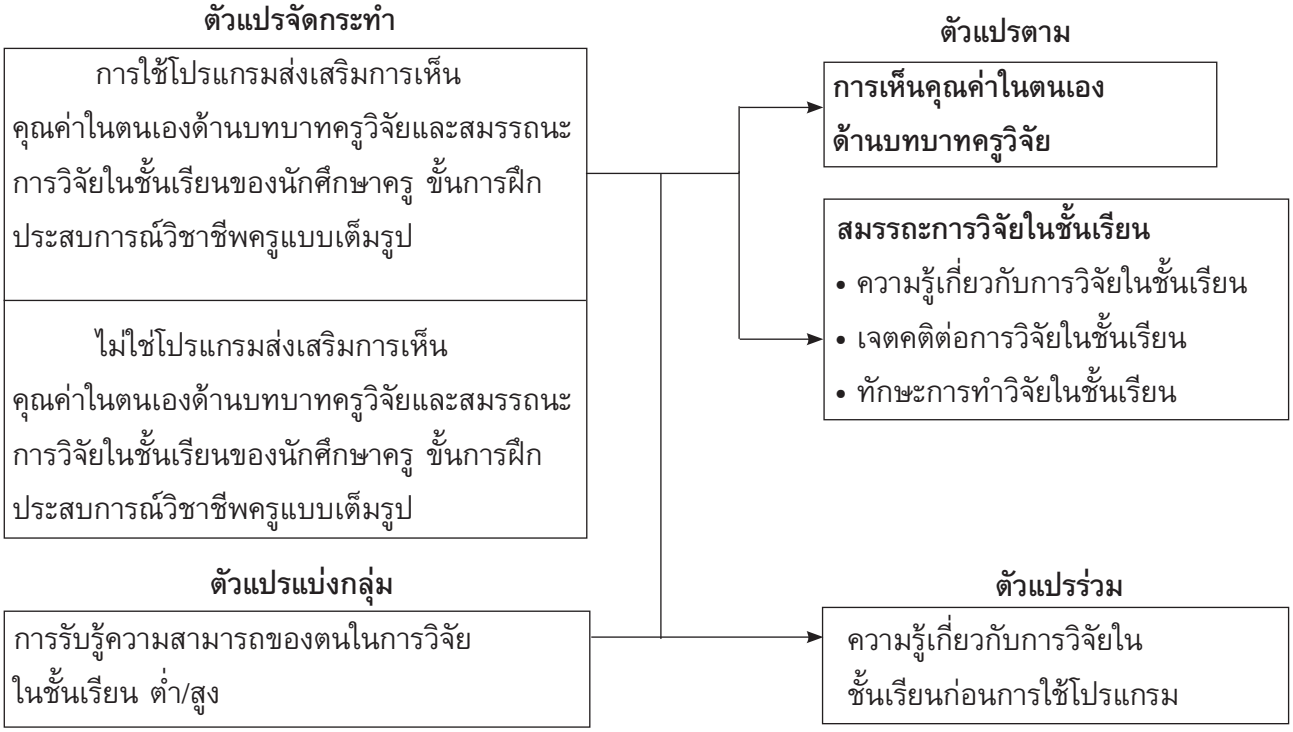

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาชีพครู โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ และโปรแกรมวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2/2551 ที่อยู่ในขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป จำนวน 66 คน โดยมีการสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษสุ่มได้เข้ากลุ่มทดลอง และโปรแกรมวิชาภาษาไทย เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 33 คน หลังจากนั้นมีการวัดระดับการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียน เป็น 2 ระดับ คือ ระดับสูงและระดับต่ำ เพื่อเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน 1 รายการ แบบวัด 3 ฉบับ และแนวคำถามการสนทนากลุ่ม 1 รายการ ดังนี้

1. โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนามาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนมีการส่งเสริมจำนวน 10 ครั้งๆ ละ 6 ชั่วโมง หลังจากผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วได้นำให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิจัยในชั้นเรียน ด้านจิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นจึงทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา

จำนวน 37 คน เพื่อหาความเหมาะสมเกี่ยวกับเวลา สื่อและวิธีการเรียนรู้ วิธีการพัฒนา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบวัด 3 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย ลักษณะของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของตนเองที่มีต่อสังคมเมื่อได้แสดงความสามารถตามบทบาทครูวิจัย การสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะบรรลุถึงจุดมุ่ง หมายที่จะสามารถทำตามบทบาทครูวิจัยได้อย่างเต็มความสามารถของตน การสร้างการยอมรับผลการกระทำของตนเอง และการสร้างความมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักเกณฑ์ของวิชาชีพครูวิจัย ด้านละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ โดยเป็นประโยคบอกเล่า ประกอบมาตราประเมิน 6 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ครอนบาคแอลฟ่า ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9078

2.2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวัดระดับความมั่นใจของนักศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน ในระดับความยากที่ต่างกันจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และในแต่ละหัวข้อจะประกอบไปด้วยสถานการณ์ที่มีความยากที่แตกต่างกัน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 11 อันดับ จากไม่สามารถทำได้ ไปจนถึงทำได้และมั่นใจมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในของครอนบาคแอลฟ่าทั้งฉบับเท่ากับ 0.9720

2.3 แบบวัดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

2.3.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก โดยข้อที่ตอบถูกต้องจะได้ 1 คะแนนต่อ 1 ข้อคำถาม และตอบผิดจะได้ 0 คะแนนต่อข้อคำถาม มีจำนวน 45 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบ KR 20 เท่ากับ 0.6155 ค่าความยากง่ายค่าตั้งแต่ 0.216 - 0.783 ค่าอำนาจจำแนกทดสอบด้วยสถิติที และคัดเลือกไว้เฉพาะข้อที่ค่าที มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3.2 แบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน เป็นความรู้สึกของนักศึกษาครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเป็นประโยคบอกเล่า ประกอบมาตราประเมิน 6 ระดับ จำนวน 27 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในของครอนบาคแอลฟ่าทั้งฉบับเท่ากับ 0.8997

2.3.3 แบบประเมินทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นการประเมินการแสดงออกมาโดยการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นผลผลิตโดยเป็นชิ้นงานหรือร่องรอยและหลักฐานที่ของชิ้นงานนั้นๆ โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้สอนวิชาการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยจากแบบประเมินเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ ดีมาก 4 คะแนน ดี 3 คะแนน พอใช้ 2 คะแนน ควรปรับ ปรุง 1 คะแนน และไม่สมบูรณ์ 0 คะแนน

3. แนวคำถามการสนทนากลุ่ม เป็นคำถามในประเด็นการประเมินผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เตรียมการด้วยการสุ่มนักศึกษาเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก ซึ่งนักศึกษากลุ่มภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มทดลองโดยได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 33 คน และกลุ่มภาษาไทย เป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 33

คน จากนั้นจึงให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มตอบแบบตอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน แบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียน แล้วใช้คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียน แบ่งเป็นกลุ่มสูงและต่ำ สำหรับขั้นตอนการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมการส่งเสริมความภาคภูมิใจบทบาทครูวิจัยและสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน ในกระบวนการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูในขั้นการฝึกประสบการณ์เต็มรูป จำนวน 10 ครั้งๆ ละ 6 ชั่วโมง ซึ่งจะมีการพัฒนาความภาคภูมิใจในบทบาทครูวิจัยไปพร้อมๆ กับการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้การพัฒนาในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และในวันจันทร์ — ศุกร์ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนแหล่งฝึก พร้อมทั้งได้นำกิจกรรมที่ได้รับการพัฒนาในแต่ละครั้งไปใช้ในสถานการณ์จริงในระหว่างที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลังจากนั้นในขั้นการติดตามผลให้นักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งส่งรายงานให้แก่ผู้วิจัย และดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) เกี่ยวกับความคิดเห็น

ผลการวิจัย

สามารถสรุปผลวิจัยได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการทดสอบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนกับการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม

Multivariate Tests

Effect	Wilks' lamda (λ)	Multivariate F-statistic	Degree of Freedom		Sig.
			Hypothesis	Error	
ความรู้ก่อนใช้โปรแกรม	0.487	6.581	4.000	25.000	0.001
กลุ่มทดลอง/ควบคุม	0.133	40.664	4.000	25.000	0.000
การรับรู้ความสามารถฯ	0.783	1.736	4.000	25.000	0.174
กลุ่มxการรับรู้ความสามารถ	0.743	2.159	4.000	25.000	0.103

จากตาราง 1 พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนกับการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (λ = 0.743, Multivariate F-statistic = 2.159, p = 0.103) และเมื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย

และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (λ= 0.783, Multivariate F-statistic = 1.736 , p = 0.174) นั่นแสดงว่าเมื่อไม่พบปฏิสัมพันธ์ของระดับการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม (Block) จึงได้ทดสอบอิทธิพลหลัก (Main effect) เกี่ยวกับนักศึกษาครูกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้ใช้โปรแกรม ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม โดยไม่ได้นำระดับการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม ซึ่งแสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ใช้และไม่ได้ใช้โปรแกรม ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม

Multivariate Tests						
Effect	Wilks' lamda (λ)	Multivariate F-statistic	Degree of Freedom Hypothesis	Error	Sig.	Partial Eta Squared
ความรู้ก่อนใช้โปรแกรม	0.751	4.965	4.000	60.000	0.002	0.249
กลุ่มทดลอง/ควบคุม	0.137	94.443	4.000	60.000	0.001	0.863

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรม ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (λ = 0.137, Multivariate F-statistic = 94.443, p < 0.001) แสดงว่าระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างแท้จริงในภาพรวม จึงได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างในแต่ละตัวแปรตามโดยใช้การทดสอบระดับ Univariate เป็นลำดับต่อไป

ตาราง 3 การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ใช้และไม่ได้ใช้โปรแกรม ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม โดยจำแนกตามรายตัวแปร

Univariate - test

ตัวแปรตาม	แหล่งความแปรปรวน	Adjusted SS	df	Adjusted MS	F	p-value	Partial η^2
การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย	Cov.	360.968	1	360.968	2.903	0.093	0.044
	Group	1082.054	1	1082.054	8.703	0.004	0.121
	Error	7833.154	63	124.336			
	Total	10359.0300	65				
ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน	Cov.	130.705	1	130.705	12.644	0.001	0.167
	Group	142.808	1	142.808	13.815	0.001	0.180
	Error	651.234	63	10.337			
	Total	1150.667	65				
เจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน	Cov.	33.402	1	33.402	0.169	0.683	0.003
	Group	4205.966	1	4205.966	21.226	0.001	0.252
	Error	12483.810	63	198.156			
	Total	17388.258	65				
ทักษะการวิจัยในชั้นเรียน	Cov.	2.319	1	2.319	1.963	0.166	0.030
	Group	341.193	1	341.193	288.880	0.001	0.821
	Error	74.408	63	1.181			
	Total	474.36	65				

จากตาราง 3 พบว่า ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรมภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (λ = 0.137, Multivariate F-statistic = 94.443 , $p < 0.001$) แสดงว่าระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรม แตกต่างกันอย่างแท้จริงในภาพรวม ดังนั้น ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยของนักศึกษากลุ่มที่ใช้/ไม่ใช้โปรแกรมเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($F_{(1,64)}$ = 8.703, p-value = 0 .004) โดยที่ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยของนักศึกษากลุ่มที่ใช้โปรแกรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ใช้โปรแกรม ซึ่งมีขนาดอิทธิพล (Effect size) มีค่าเท่ากับ 0.121 (partial η^2 = 0.121, p-value = 0.004)

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่าการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนสูงและต่ำไม่แตกต่างกันและนักศึกษาครูกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนสูงและต่ำ มีการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรมนั้น อาจเป็นเพราะในการใช้วิธีการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการที่บรูโน (Bruno,1983: 363) ได้เสนอแนะไว้คือการสร้างผลสำเร็จให้กับตนเองมากขึ้น (Increase success) ซึ่งเป็นการพยายามที่จะเพิ่มความสำเร็จให้แก่ตนเอง โดยการไปให้ถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และกิจกรรมในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้นักศึกษากำหนดคะแนนในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยในชั้นเรียนในแต่ละครั้งจำนวน 9 ครั้ง ร่วมกับการให้คำแนะนำและคำพูดชักจูงจากผู้วิจัย ซึ่งจากกิจกรรมในการพัฒนาดังกล่าวเป็นวิธีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนทั้งนี้เพราะแบนดูรา (Bandura, 1995: 3-5, 1997: 79-115) ได้กล่าวว่าการส่งเสริมประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Enactive mastery experience) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้บุคคลพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน เพราะสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับความรอบรู้หรือความชำนาญในสิ่งที่ทำได้สำเร็จ ทำให้ได้รับความสำเร็จที่เข้มแข็งเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลและถ้าคนเราได้รับความสำเร็จก็จะคาดหวังว่าจะได้รับผลที่เกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์โดยการเผชิญกับปัญหาอุปสรรคและการใช้ความพากเพียรพยายาม ดังนั้นอาจจะเป็นไปได้ว่านักศึกษาครูมีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันก่อนการได้รับการส่งเสริมจากโปรแกรมฯ เมื่อได้รับการส่งเสริมจากโปรแกรมฯ จึงมีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนกับการใช้โปรแกรมฯ ดังกล่าว

นอกจากนั้น การใช้คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรมฯ เป็นตัวแปรจัดประเภท (Block) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเซลล์ มีจำนวนน้อย ทำให้มีผลต่ออำนาจการทดสอบ กล่าวคือในการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ จำนวนตัวอย่างในแต่ละเซลล์ควรมีตัวอย่างมากกว่า 20 คนจะทำให้ผลการทดสอบมีความแกร่ง(Robustness) มากขึ้น (Tabachnick & Fidell, 2001:329) รวมทั้งจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนกับตัวแปรตามพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในตัวแปรตามทุกตัว ซึ่งในการใช้ตัวแปรจัดกลุ่ม สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการจัดกลุ่มต้องมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ผจงจิต อินทสุวรรณ, 2545 : 137)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าจากผลการวิจัยที่ไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานนั้น อาจเป็นเพราะวิธีการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน (ตัวแปรตาม) เป็นการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการวิจัยเรียน (ตัวแปรแบ่งกลุ่ม) ไปด้วย จึงทำให้ผลที่เกิดขึ้นขาดความชัดเจนไปด้วย รวมทั้งการวัดตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียน ก็วัดก่อนที่นักศึกษาครูมีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละ

เซลล์มีจำนวนไม่เพียงพอ ตลอดจนตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียนไม่ความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครูกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนสูงและต่ำไม่แตกต่างกันและนักศึกษาครูกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านการวิจัยในชั้นเรียนสูงและต่ำก็มีการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน ภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรม

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่าภายหลังการควบคุมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการใช้โปรแกรมนักศึกษากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เป็นเพราะโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่พัฒนามาจากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย ทั้งนี้การส่งเสริมความรู้และทักษะ ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถทางจิตใจ (Mental ability) และหลักการทางจิตวิทยามีความเชื่อว่าการพัฒนาจิตใจเกี่ยวกับสถานการณ์หนึ่งจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมรวมทั้งมีความคงทนของพฤติกรรมมากกว่าการพัฒนาพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเฉพาะ(ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2531) อีกทั้งการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ในขั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูปได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้เสมือนครูประจำการในโรงเรียนแหล่งฝึก โดยได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง รวมทั้งมีอาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนและอาจารย์นิเทศน์เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือทั้งในโรงเรียนแหล่งฝึกและอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งการออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาโดยตรง (สุทธาสินี บุญญาพิทักษ์, 2545 :111) ซึ่งโปรแกรมฯ มีการส่งเสริมทั้งการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนก็มีเนื้อหาที่ครอบคลุมต่อการพัฒนาสมรรถนะการวิจัย กล่าวคือการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และกำหนดนวัตกรรมการวิจัยในชั้นเรียน การออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน การใช้นวัตกรรมไปในการแก้ปัญหาผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการแก้ปัญหา การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้ในขั้นตอนการใช้นวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนนั้นได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกวิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายตามแนวคิดของ แฟรงค์ (Flake, C.L.,1995 อ้างใน สุวิมล ว่องวานิช, 2549: 193) ยังได้เสนอแนะให้หลักสูตรการผลิตครูต้องจัดวิชาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ รวมทั้งการทำกรณีศึกษา เพื่อเชื่อมโยงทฤษฎีที่เรียนกับการปฏิบัติจริง ซึ่งผลที่พบก็สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธาสินี บุญญาพิทักษ์ (2545) ที่พบว่ากระบวนการพัฒนาสมรรถภาพครูวิจัยในชั้นเรียนมีความเหมาะสมทั้งในระยะเตรียมความพร้อมและระยะฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูในโรงเรียนแหล่งฝึกสมรรถภาพครูนักวิจัย และจากการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่า ภายหลังจากการทดลองใช้หลักสูตรนักศึกษามีสมรรถนะครูนักวิจัยสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีสมรรถภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการประเมินของครูพี่เลี้ยงและผู้วิจัย

ในส่วนของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยได้ใช้วิธีการของบรูโน (Bruno,1983) ด้วยการสร้างผลสำเร็จให้กับตนเองมากขึ้น (Increase success) เป็นการพยายามที่จะเพิ่มความสำเร็จให้แก่ตนเอง ซึ่งจะเห็นได้จากใช้โปรแกรมฯ ในแต่ละครั้งจะมีการกิจกรรมให้นักศึกษาได้ฝึกเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคลโดยการฝึกทักษะการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการกำหนดคะแนนด้วยตนเอง โดยให้นักศึกษาบันทึกคะแนนคุณภาพงานของตนเองตามแบบบันทึกคะแนน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะตรวจผลงานและให้คำแนะนำตลอดจนการให้กำลังใจ ซึ่งซัสซี (Sasse, 1978 : 48) ก็ได้กล่าวว่า การให้กำลังใจอาจจะมาจากภายในตนเองหรือจากบุคคลอื่นก็เป็นวิธีการในการส่งเสริมให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น นอกจากนั้นในระหว่างการส่งเสริม ยังมีการใช้ตัวแบบ คือครูผู้เชี่ยวชาญ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นตอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครู ความภาคภูมิใจที่ได้รับจากการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการให้ข้อคิดเห็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแบรดชอร์ (Bradshaw, 1981 : 5 - 11) กล่าวว่า การได้แสดงบทบาทตามวิชาชีพและได้รับการยอมรับจากสังคมหรือการเห็นคุณค่าจากบุคคลอื่น ก็เป็นการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลได้อีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนนั้น สามารถแยกได้ตามองค์ประกอบ คือ ระดับความรู้ของการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครูได้พัฒนาใน 2 ลักษณะคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการบรรยายในห้องเรียน ร่วมกับความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ในระหว่างที่นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคอล์บ ที่กล่าวว่า ความรู้ของบุคคลเกิดจากความสัมพันธ์ ใน 2 มิติ คือ มิติแรกเป็นวิธีเรียนรู้และกระบวนการจัดการข้อมูล แบ่งได้ 2 ประเภทคือ ผ่านประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม (Concrete experience) และประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม(Abstract conceptualization) ส่วนมิติที่สองเป็นกระบวนการจัดการความรู้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกเกิดจากการคิดไตร่ตรองสะท้อนกลับ (Reflective observation) และลักษณะที่สองเกิดจากการลงมือปฏิบัติ (Active experimentation) (Healey & Jenkins, 2000: 1 - 16 citing Kolb, 1984) ทั้งนี้ความรู้ที่ได้มาจากประสบการณ์หรือได้ลงมือกระทำด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2538 : 19 - 20) นอกจากนั้นยังเป็นการถ่ายโอนการเรียนรู้จากการถ่ายโอนความรู้จากการบรรยายในห้องเรียนไปใช้ในสถานการณ์จริงในระหว่างการฝึกประสบการณ์ ซึ่ง อารี พันธ์มณี (2546 : 264 - 265) กล่าวว่า การถ่ายโอนการเรียนรู้จะเกิดจากสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน โดยการเรียนรู้เดิมจะส่งเสริมให้การเรียนรู้ใหม่เกิดขึ้นได้อย่างดีขึ้นด้วย ส่วนระดับเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับโปรแกรมสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนได้ใช้การพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่าโดยการใช้ข้อความชักจูงที่กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยในชั้นเรียน เช่น ใช้สถานการณ์ที่เกิด

ขึ้นจริงเกี่ยวกับประโยชน์ของวิจัยในชั้นเรียนของครูต้นแบบ ต่อจากนั้นให้กระทำพฤติกรรมที่สนับสนุนเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน เช่น การใช้บทบาทสมมุติ การวาดรูประบายสี เป็นต้น และมีการต้านการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการตอบโต้ด้วยการหาเหตุผลมาหักล้างและการขยายผลด้วยการจัดโครงการพัฒนาครูพันธ์ใหม่ ใช้วิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว ได้ใช้แนวคิดของแมคไกวร์ (McGuire, 1969 : 155 - 156) ทั้งนี้เจตคติต่อเหตุการณ์ต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป เจตคติก็ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ด้วย ดังนั้นจะเห็นว่าการใช้กระบวนการพัฒนาเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นระบบก็สามารถทำให้นักศึกษาที่ใช้โปรแกรมมีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ใช้โปรแกรม ส่วนระดับทักษะการวิจัยในชั้นเรียนนั้น นักศึกษามีการฝึกปฏิบัติซึ่งเป็นการฝึกทั้งในห้องเรียนซึ่งต้องทำแบบฝึกหัดทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ทั้งนี้นักศึกษายังได้กำหนดคะแนนคุณภาพของงานด้วยตนเองและมีการตรวจแก้ไขจากผู้วิจัย อีกทั้งนักศึกษาต้องนำไปใช้จริงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งถือว่าเป็นการฝึกทักษะตามสภาพจริง (Authentic skill) โดย แจคสันและเมคอิสแสค (Jeckson & Maclssaac, 1994 : 17 - 28) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยการฝึกประสบการณ์ของจากจะจัดในชั้นเรียนยังสามารถใช้กับการฝึกภาคสนามได้เช่นกัน เนื่องจากจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความสามารถ และการตอบสนองได้สอดคล้องกับบริบทที่ได้ลงมือปฏิบัติ โดยเฉพาะวิธีการเรียนรู้จากการฝึกงาน (Practicum) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการผลิตครูได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาให้ครูเป็นครูวิจัย ซึ่งจะสามารถจะช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะในการคิด การจัดการ ฝึกให้มีนิสัยในการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 14 - 17) จะเห็นว่าการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติการวิจัยในสถานการณ์จริงสามารถเพิ่มทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ดังจะเห็นจากการศึกษาของปรีดา เบ็ญคาร (2548) และจารุวรรณ ศิลปะรัตน์ (2548) ที่พบผลสอดคล้องกันว่าการฝึกทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานการณ์จริงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการใช้โปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาในขั้นการฝึกประสบการณ์แบบเต็มรูปนั้นสามารถทำให้นักศึกษามีทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการผลิตครูรุ่นใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ในการนำโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การส่งเสริมเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพราะโปรแกรมฯ จะมีการพัฒนาไปพร้อมกันระหว่างคุณลักษณะทางด้านจิตใจและสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งผู้ใช้โปรแกรมควรมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยา การฝึกอบรม หลักการสอน เพื่อจะให้โปรแกรมบรรลุวัตถุ

ประสงค์ตามที่ตั้งไว้

2. ครูผู้สอนวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ สามารถนำโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะกิจกรรมการส่งเสริมเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน เพราะจะทำให้นักศึกษาเกิดความสนุกสนาน มีความรู้สึกที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน และทำให้การพัฒนาสมรรถนำการวิจัยในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรใช้โปรแกรมฯ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพขั้นเต็มรูปในภาคเรียนที่ 1 เพราะจะได้มีเวลาในการพัฒนาเค้าโครงการวิจัย และนวัตกรรมสำหรับการแก้ปัญหาแล้วนำมาทดลองในภาคเรียนที่ 2 จึงทำให้พัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาในการพัฒนานวัตกรรม ทำให้ขาดขั้นตอนการทดลองใช้นวัตกรรม ซึ่งทำให้นวัตกรรมที่ได้อาจจะไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มขั้นตอนการทดลองใช้และการหาคุณภาพนวัตกรรม เพื่อจะมีนวัตกรรมสำหรับการแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. การใช้ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยในชั้นเรียน เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม ควรคำนึงถึงประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบ่งกลุ่มกับตัวแปรตาม จึงจะสามารถทำให้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณมีความแกร่งมากขึ้น

3. ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูในขั้นการฝึกประสบการณ์ เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบโปรแกรม เช่น ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และครูผู้ควบคุมการออกฝึกประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ในขั้นตอนการฝึกประสบการณ์แบบเต็มรูปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2551). *คู่มือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพชุดวิชา PROF 104-105.* ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถ่ายเอกสาร.

จารุวรรณ ศิลปะรัตน์. (2548). *การพัฒนารูปแบบเสริมพลังในการทำงานเพื่อศักยภาพการเป็นนักวิจัยของครูอนุบาล.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ. (2531). *ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมและจริยธรรมของข้าราชการ.* กรุงเทพฯ. สำนักงานข้าราชการพลเรือน.

ชุลีกรณ์ ยิ้มสุด ดุษฎี โยเหลา ฉันทนา ภาคบงกช และอัญชลี เกษสุริยงค์. (2552, กันยายน). การพัฒนาการคิดไตร่ตรองและพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประถมศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมี

ส่วนร่วม. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์,* 15 (1), 112-127.

ผจงจิต อินทสุวรรณ. (2545). *การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัว* สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: บริษัทธนธัชการพิมพ์ .

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2538). *เพื่อความเป็นผู้นำของครูศึกษาไทย.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุภาดี ปณะราช. (2551, กันยายน). การพัฒนาลักษณะความเป็นกัลยาณมิตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์,*14(1),102-116.

วรรณะ บรรจง. (2551,กันยายน). ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์นักศึกษาครูและการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูในยุคปฏิรูปการศึกษา. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์,* 14 (1), 117-134.

ศิราภรณ์ สุขศีลล้ำเลิศ. (2551, กันยายน). คุณลักษณะความทันสมัยและการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นครูยุคปฏิรูปการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์,* 14 (1), 88-101.

สุธาสินี บุญญาพิทักษ์. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรครูนักวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2549). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.* พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี พันธ์มณี. (2546). จิตวิทยา*สร้างสรรค์การเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : ใยไหม.

Bandura, Albert. (1995). *Self-efficacy in Changing Societies.* UK : Cambridge

Bradshaw, P. (1981). *The Management of Self - Esteem : How People Feel Good about Themselves and Better about Their Organization.* NJ: Prentice Hall, Inc.

Bruno, Fronk J. (1983). *Adjustment and Personal Growth : Leven Pathway. New* York : John Wiley Lon Inc.

Kanu Priya Mohan. (2007, Septepber). The Role of Perceived Situation Variables Leading to Job Well-being of International School Teachers. *The Journal of Behavioral Science,* 2(1), 130-150.

McGaghie, W.C. el al. (1978). *Competency - Based Curriculum Development in Medical Education.* Geeva : WHO.

Mcguire, William J. (1969). The Nature of Attitude and Attitude Change In *the Handbook of Social Psychology.* (2nd ed) vol. 3, 137-314.

Sasse, Connie R. (1978). *Person. San Francisco : Chas A* . Bemnett. Co.Inc.

Tabachnick, Barbara G. and Fidell Linda S. (2001). *Using Multivariate Statistics, Fourth Edition.* Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.

University Press. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control.* New York : W.H. Freeman and Company.